

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/468/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612202742
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2013:5612202742.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov: 1/ Y. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. H., ul. J. č. XXX, 2/ Y. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom F. č. XXX, 3/ H. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. H., X. X. C.. XXXX/XX, 4/ Mgr. E. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. H. - Z. S., ul. K. č. XXX/X, 5/ Ing. A. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. H., ul. J. č. XXXX/X, navrhovatelia 1-5/ zastúpení splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Dagmar Slafkovskou, advokátkou so sídlom Z. H., X. S.. XX, proti odporcom: 1/ Mesto Liptovský Mikuláš, so sídlom Liptovský Mikuláš, ul. Štúrova č. 1989/41, IČO: 00 315 524, 2/ TATRA DEVELOPMENT, s. r. o., so sídlom Liptovský Mikuláš, ul. 1. mája č. 1960/54, IČO: 36 426 679, zastúpený splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária Geško, Hulín a partneri, s. r. o., so sídlom Bratislava, ul. Ľubinská č. 3, IČO: 35 922 907, o určenie vlastníckeho práva a vydanie nehnuteľností, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 4C/52/2012-197 zo dňa 25. septembra 2012, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým žalobu o určenie, že navrhovatelia 1/ a 2./ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti: PKN parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m² roľa, zapísanej v PKN vložke č. 314, kat. úz. J., t. č. nehnuteľností podľa pripojeného geometrického plánu č. 44552467-43/2011 zo dňa 28. 07. 2011, úradne overeného dňa 22. 08. 2011 pod č. 661/11 Správou katastra Liptovský Mikuláš v kat. úz. J., ako: parcela KN-C 1718/2 o výmere 55 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 1719/2 o výmere 60 m² záhrady, parcela KN-C 2012/4 o výmere 75 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/135 o výmere 443 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/136 o výmere 660 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/137 o výmere 78 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/138 o výmere 4133 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/140 o výmere 65 m² zastavané plochy a nádvoria, každý z nich o veľkosti 1/3-tina k celku a čo do určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/3-tina k celku na nehnuteľnosti: PKN parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m² roľa, zapísanej v PKN vložke č. 314, kat. úz. J., t. č. nehnuteľností podľa pripojeného geometrického plánu č. 44552467-43/2011 zo dňa 28. 07. 2011, úradne overeného dňa 22. 08. 2011 pod č. 661/11 Správou katastra Liptovský Mikuláš v kat. úz. J. ako: parcela KN-C 1718/2 o výmere 55 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 1719/2 o výmere 60 m² záhrady, parcela KN-C 2012/4 o výmere 75 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/135 o výmere 443 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/136 o výmere 660 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/137 o výmere 78 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/138 o výmere 4133 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/140 o výmere 65 m² zastavané plochy a nádvoria, patrí do dedičstva po nebohom A. F., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom V. č. XX, ktorý bol ku dňu svojej smrti jeho vlastníkom, zamietol ako aj vo výroku o trovách konania z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Vo zvyšnej časti zostáva rozhodnutie okresného súdu n e d o t k n u t é .

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom č. k. č. k. 4C/52/2012-197 zo dňa 25. 09. 2012, Okresný súd Liptovský Mikuláš žalobu o určenie, že navrhovatelia 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti: PKN parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m2 roľa, zapísanej v PKN vložke č. 314, kat. úz. J., t. č. nehnuteľností podľa pripojeného geometrického plánu č. 44552467-43/2011 zo dňa 28.7.2011, úradne overeného dňa 22. 08. 2011 pod č. 661/11 Správou katastra Liptovský Mikuláš v kat. úz. J., ako: parcela KN-C 1718/2 o výmere 55 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 1719/2 o výmere 60 m2 záhrady, parcela KN-C 2012/4 o výmere 75 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/135 o výmere 443 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/136 o výmere 660 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/137 o výmere 78 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/138 o výmere 4133 m2 zastavané plochy a nádvoria, každý z nich o veľkosti 1/3-tina k celku a čo do určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/3-tina k celku na nehnuteľnosti: PKN parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m2 roľa, zapísanej v PKN vložke č. 314, kat. úz. J., t. č. nehnuteľností podľa pripojeného geometrického plánu č. 44552467-43/2011 zo dňa 28. 07. 2011 úradne overeného dňa 22. 08. 2011 pod č. 661/11 Správou katastra Liptovský Mikuláš v kat. úz. J. ako: parcela KN-C 1718/2 o výmere 55 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 1719/2 o výmere 60 m2 záhrady, parcela KN-C 2012/4 o výmere 75 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/135 o výmere 443 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/136 o výmere 660 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/137 o výmere 78 m2 zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/138 o výmere 4133 m2 zastavané plochy a nádvoria, patrí do dedičstva po nebohom A. F., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom V. č. XX, ktorý bol ku dňu svojej smrti jeho vlastníkom, zamietol. Vo zvyšnej časti konanie zastavil. Odporcovi 1./ náhradu trov konania nepriznal. Odporcovi 2./ priznal náhradu trov konania a to trov právneho zastúpenia vo výške 1.040,22 eur, ktoré sú navrhovatelia 1./ - 5./ povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu odporcu 2./ do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že: „...dňa 29. 09. 1989 bola medzi C. F. ako predávajúcou a Československým štátom, v zastúpení Stavoinvesta Banská Bystrica ako kupujúcim uzatvorená Kúpno-predajná zmluva, predmetom ktorej bol prevod pozemku nachádzajúceho sa v kat.úz. J., zapísanom vo vložke č. 314, parc.č. 1303/1 o výmere 5569 m2, za účelom plánovanej výstavby OZ Palúdzka, za kúpnu cenu 31.027,60 eur, ktorá bola splatná do 60-tich dní po účinnosti Zmluvy. Ďalej mal za preukázané a medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že kúpna cena bola vyplatená na depozitnom účte odporcu 1./, nakoľko si ju predávajúca neprevzala. V zmysle ust. § 2 ods. 5 zák. č. 138/1991 Z. z. o majetku obcí vlastnícke právo k uvedenej nehnuteľnosti z Československého štátu, zastúpeného Stavoinvestou Banská Bystrica, prešlo na Mesto Liptovský Mikuláš, ako o tom svedčí aj protokol o prechode vlastníckeho práva k majetku vo vlastníctve Slovenskej republiky, podľa ust. § 2 ods. 5 Zákona SNR č. 138/1991 Zb. zo dňa 31. 03. 1992 (č. I. 118 spisu), predmetná nehnuteľnosť je uvedená v Zozname nehnuteľností prevedených Protokolom o delimitácii majetko-právnej agendy stavieb KBV, ktoré tvorili neoddeliteľnú súčasť tohto Protokolu a ktoré nadobudol odporcu 1./ dňom 01. 05. 1991 (č. I. 123 spisu). Geometrickým plánom č. 243-252-0194-88 (č. I. 124 spisu) na oddelenie parciel pre stavbu Sídlička I, III Palúdzka bola pôvodná PK parc. č. 1301/3 o výmere 5569 m2 roľa zlúčená do parc. č. 2099/2 (č. I. 130 spisu), ktorá parc. č. 2099/2 o výmere 51159 m2, v zmysle zák. č. 138/1991 Z. z. a Protokolu, prešla na odporcu 1/ (č. I. 123 spisu). Ďalej mal okresný súd za preukázané, že Zámennou zmluvou č. 413/2008/Práv. (č. I. 145 spisu) uzavretej medzi odporcom 1./ a odporcom 2./ dňa 04. 11. 2008, ktorej vklad bol povolený dňa 30. 12. 2008 pod V 4356/2008 sa odporcu 2/ stal vlastníkom pozemku parc. č. KN-C 2099/105 zastavaná plocha o výmere 7371 m2, ktorá nehnuteľnosť je vedená na L V č. XXXX Katastrálneho úradu Žilina, Správa katastra Liptovský Mikuláš pre okres, obec: Z. H., kat. úz.: J. (výpis z LV na č. I. XXX spisu). Časť k tejto parcele o výmere 4133 m2 je zameraná Geometrickým plánom č. 44552467-43/2011 ako parc. KN-C 2099/138 a je predmetom tohto súdneho sporu. Ďalej mal za preukázané, že časť pôvodnej PK parc. č. 1303/1 a to KN-C parc. č. 2099/135 o výmere 443 m2, KN-C parc. č. 2099/136 o výmere 660 m2, KN-C parc. č. 1099/137 o výmere 78 m2 a KN-C parc. č. 2099/140 o výmere 65 m2 je vo vlastníctve odporcu 1/ a medzi účastníkmi konania nebolo sporné, že vlastníčkou KN-C parc. č. 1719/2 o výmere 60 m2, KN-C parc. č. 1718/2 o výmere 55 m2 a KN-C parc. č. 2012/4 o výmere 75 m2 je navrhovateľka 1/, zapísaných na L V č. XXXX (č. I. 24 spisu). Z obsahu pripojeného spisu Obvodného pozemkového úradu v Liptovskom Mikuláši mal okresný súd za preukázané, že predávajúca C. F. výzvou doručenou Pozemkovému úradu Liptovský Mikuláš dňa 17. 03. 1992 si uplatnila reštitučný nárok podľa ust. § 9 Zák. č. 229/1991 Zb. a to nehnuteľnosti parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m2, kat. úz. J., zapísaná v PK vložke č. 314, ktorý odôvodnila tým, že roľa bola vykúpená dňa 29. 09. 1989 pre účely investičnej výstavby, doposiaľ stavené práce na parcele

nezačali. Parcelu predať nechcela. Zástupca kupujúceho jej pohrozil, že ak Zmluvu o predaji nepodpíše, tak jej pôda bude vyvlastnená. Výzvou zo dňa 16. 04. 1992 predávajúca vyzvala Stavoinvestu Banská Bystrica na vydanie uvedenej nehnuteľnosti z dôvodu, že pozemok nepredala dobrovoľne, ale v tiesni. Rozhodnutím Okresného úradu Liptovský Mikuláš, odbor pozemkový, poľnohospodárstva a lesného hospodárstva zo dňa 03. 02. 2003 č. 352-2003/00253 bolo rozhodnuté, že dedičia po navrhovateľke Y. S., Y. F., H. Y., Mgr. E. F. a Ing. A. F. nespĺňajú podmienky pre priznanie oprávnenosti reštitučného nároku, podľa ust. § 6 Zákona o pôde a nebolo im priznané vlastnícke právo k pozemku v kat. úz. J., zapísané v PKN vložke č. 314, parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m², ktoré rozhodnutie bolo potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Žiline 10S/51/03 zo dňa 06. 09. 2003, ktoré nadobudlo právoplatnosť 28. 10. 2003. Zo Znaleckého psychiatrického posudku MUDr. C. H. č. 04/2009 (č. I. 16 spisu) mal okresný súd za preukázané, že kompletná zdravotná dokumentácia neb. C. F. nie je k dispozícii. Znalčka pri vypracovaní Znaleckého posudku vychádzala z potvrdenia o zdravotnom stave zo dňa 02. 05. 1991, v ktorom MUDr. E. F. potvrdila, že u pacientky C. F. sú dlhšiu dobu známe a dokumentované známky pokročilej aterosklerózy mozgu. Počítajúce zmeny v zmysle atero CNS známe už od r. 1987 s postupným zhoršovaním. Od r. 1988 je výrazné zhoršenie sluchu na podklade stareckých, sklerotických zmien a z potvrdenia o zdravotnom stave zo dňa 04. 10. 2006, ktorým potvrdila, že u C. F., zosnulej XX. XX. XXXX, ktorá bola 13 rokov v jej zdravotnej starostlivosti, sa od r. 1987 prejavovali znaky počínajúcej stareckej demencie na podklade mozgovej obehovej nedostatočnosti. Medzi prejavy patrili u nej neistá chôdza, poruchy novopamäti, zabúdanie, zhoršená orientácia v čase. Občas, pri ňou vykonanej návšteve na byte, ju nespoznala a považovala ju za dcéru alebo inú príbuznú. Od r. 1988 bolo dokumentované aj výrazné zhoršenie sluchu a s tým súvisiaca dezorientácia pri bežnej hovorovej reči (čo sa týka hlasitosti a rýchlosti), menovaná zle počula a nerozumela. Na základe toho znalčka dospela k záveru, že v čase podpísania Kúpnej zmluvy zo dňa 19. 09. 1986 trpela C. F. duševnou poruchou, aterosklerózou CNS, v dnešnom ponímaní vaskulárnou demenciou.

Podľa ust. § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Podľa ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

Občiansko-právne vzťahy vznikajú predovšetkým na základe skutočností, ktoré sú prejavom vôle. Prejav vôle sa v oblasti práva zhmotňuje v právnom úkone. V zmysle ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je neplatným právnym úkonom, ak ho urobila osoba konajúca v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Absolútna neplatnosť nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, nemusí sa jej dovoľávať niektorý z účastníkov, pretože na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada aj bez návrhu z úradnej povinnosti. Absolútna neplatnosť pôsobí zásadne od počiatku, t.j. od okamžiku vzniku právneho úkonu. Absolútna neplatnosť právny úkon nemožno zhojiť dodatočným schválením a nemožno ho konvalidovať dodatočným odpadnutím dôvodu neplatnosti. V prípade ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka nejde o osoby, ktorých spôsobilosť na právne úkony súd rozhodnutím obmedzil, pokiaľ urobili právne úkony, ktorých sa toto obmedzenie týka, pretože tieto úkony sú neplatné podľa ust. § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Toto ustanovenie upravuje prípady, keď právny úkon urobila osoba konajúca v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento úkon nespôsobilou. Na preukázanie tvrdení, že poručiiteľka - predávajúca C. F. trpela duševnou poruchou, navrhovatelia 1./ - 5./, predložili Znalecký posudok znalkyne MUDr. H.. Uvedený Znalecký posudok má charakter listinného dôkazu, keďže znalec nebol ustanovený súdom podľa ust. § 127 Občianskeho súdneho poriadku. Znalčka pri vypracovaní Znaleckého posudku vychádzala z potvrdení o zdravotnom stave zo dňa 02. 05. 1991 ošetrujúcej lekárky p. F. a to MUDr. E. F. (č. I. 183 spisu) a z potvrdenia zo dňa 04. 10. 2006, teda po smrti poručiiteľky, ktorú MUDr. F. vypracovala na žiadosť príbuzných, pri ktorej vychádzala z potvrdenia o zdravotnom stave z r. 1991, čo potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi. Nebolo sporné, že zdravotná dokumentácia predávajúcej sa nezachovala a rovnako nebolo sporné, že predávajúca sa nepodrobila žiadnym odborným vyšetreniam (CT mozgu, magnetická rezonancia), ktoré by s určitosťou potvrdili, či trpela pokročilou aterosklerózou mozgu, ktorá by ju robila na tento právny úkon neschopnou. Uvedená diagnóza bola stanovená ošetrujúcou lekárkou len na základe príznakov, avšak všeobecný lekár nevie stanoviť bez vyšetrenia stupeň poškodenia, ako to potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi MUDr. H.. Navyše príznaky, ktorými trpela p. F. môžu byť dôsledkom iného ochorenia (porucha sluchu môže byť dedičná, prípadne spôsobená infekčnými ochoreniami; ateroskleróza má za následok zhrubnutý bubienok, pričom nebolo preukázané, že sa predávajúca podrobila vyšetreniu otoskopom, ktorý by zhrubnutý bubienok zistil; rovnako nebolo preukázané, či menovaná trpela cukrovkou, vysokým krvným tlakom, zvýšeným cholesterolom). Okresný súd dospel k záveru, že nemožno jednoznačne a bez

akýchkoľvek pochybností mať za preukázané, že dňa 29. 09. 1989 predávajúca C. F. trpela takou duševnou poruchou, ktorá ju robila na tento právny úkon neschopnou a či nemala tzv. „svetlú chvíľku“ na akú poukázala vo svojej svedeckej výpovedi I\UDr. H.. Kvalita duševnej poruchy v jednotlivom prípade (prechodnosť; trvalosť; väčšia, či menšia závažnosť; možnosť, či nemožnosť ovplyvniť konanie a pod.) je vždy vecou konkrétneho objektívneho posúdenia. Neplatnosť právneho úkonu podľa ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje bezpečné zistenie o tom, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť, čo v súdenom prípade preukázané nebolo. Navyše predávajúca si ešte za svojho života uplatnila reštitučný nárok podľa Zák. č. 229/1991 Zb. z dôvodu, že predmetný pozemok predala v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Ako na to správne poukázal odporca 2./, tieseň a nápadne výhodné podmienky, predpokladajú platný právny úkon. Za života poručiťky nebolo ani ňou, ani nikým z jej príbuzných tvrdené, že trpela duševnou poruchou, stalo sa tak až dňa 02. 03. 2003, ktorým sa navrhovateľka 1./ odvolala proti rozhodnutiu Okresného úradu Liptovský Mikuláš, odbor pozemkový, poľnohospodárstva, lesného hospodárstva Liptovský Mikuláš, č. 352-2003/00253 zo dňa 03. 02. 2003, ktorý bol doručený Okresnému úradu v Liptovskom Mikuláši dňa 05. 03. 2003 (č. I. 13 pripojeného spisu Obvodného pozemkového úradu Liptovský Mikuláš). Od uzavretia Kúpnej zmluvy mal odporca 1./, resp. jeho právny predchodca, predmetný pozemok v evidencii, čo odporca 1./ preukázal listinnými dokladmi založenými v spise.

Okresný súd dal tiež do pozornosti, že v rámci tohto konania nebol oprávnený riešiť otázku vlastníckeho práva navrhovateľov 1./ - 5./ a teda nahrádzať rozhodnutie v náhradnom dedičskom konaní a ďalej to, že odporca 1/ nie je pasívne vecne legitimovaný v časti, čo do určenia vlastníckeho práva k parc. č. 2099/138, odporca 2/ zasa nie je pasívne vecne legitimovaný v časti, čo do určenia vlastníckeho práva k parc. č. 2099/135, parc. č. 2099/136, parc. č. 2099/137 a parc. č. 2099/140 a ani jeden z odporcov nie je pasívne vecne legitimovaný čo do určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré sú vo vlastníctve navrhovateľky 1./ (parc. č. 1719/2, parc. č. 1718/2 a parc. č. 2012/4), z tohto dôvodu tiež žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O trovách konania okresný súd rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku tak, že odporcovi 1./ ako úspešnému účastníkovi v časti, v ktorej žalobu zamietol a podľa ust. § 146 ods. 2 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku, v ktorej časti z procesného hľadiska navrhovateľa 1./ - 5./ zavinieli, že sa konanie zastavilo, náhradu trov konania nepriznal, keďže tento si trovy konania neuplatnil žiadne. O trovách odporcu 2/ rozhodol tak, že mu priznal náhradu trov konania a to trov právneho zastúpenia za tri úkony právnej služby (prevzatie, príprava vo veci, účasť na pojednávaní dňa 3.7.2012 a 25.9.2012) po 58,69 eur (1/13-ina výpočtového základu) + 3 x režírný paušál po 7,63 eur + 20 % DPH + náhrada hotových výdavkov za účasť na pojednávaní dňa 3.7.2012 pri počte km 592, cene PHM 1,382 eur/1 liter, spotrebe 8,5 litra/100 km a sadzbe 0,183 eur/1 km, spolu 213,58 eur vrátane DPH; za účasť na pojednávaní dňa 25.9.2012 pri počte km 592, cene PHM 1,519 eur/1 liter, spotrebe 8,5 litra/100 km a sadzbe 0,183 eur/1 km, spolu 221,45 eur vrátane DPH a náhrada za stratu času za účasť na pojednávaní dňa 3.7.2012 dvanásť začatých polhodín po 12,71 eur + 20 % DPH a za účasť na pojednávaní dňa 25.9.2012 dvanásť začatých polhodín po 12,71 eur + 20 % DPH, spolu 366,04 eur. Hodnota predmetu sporu nemá žiadny právny význam, nakoľko predmetom tohto sporu bolo určenie spoluvlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Trovy právneho zastúpenia odporcu 27 tak spolu činia 1,040,22 eur, ktoré súd uložil navrhovateľom 1./ - 57 povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu odporcu 27 - ust. § 149 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku...“.

Proti vyššie uvedenému rozsudku podali odvolanie navrhovateľa, ktorí prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Prvostupňovému súdu vytýkali, že na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a nesprávne právne posúdenia veci.

V prvom rade nesúhlasili s tým, že okresný súd spochybnil záver znaleckého posudku MUDr. C. H., znalca z odboru zdravotníctva, odvetvie psychiatria čí. 04/2009 zo dňa 06. 03. 2009 (i keď ako listinného dôkazu) o tom, že v čase podpísania kúpnej zmluvy trpela C. F. duševnou poruchou, aterosklerózou CNS, v dnešnom ponímaní vaskulárnou demenciou. Okresný súd v odôvodnení rozsudku konštatuje, že znalkyňa vychádzala vo svojom posudku len z dvoch potvrdení - z 02. 05. 1991 a zo dňa 04. 10. 2006. Dôsledne sa však nezaoberal obsahom uvedených potvrdení, najmä potvrdenia z roku 1991 .V ňom ošetrujúca lekárka uvádza : „ u pacientky sú dlhšiu dobu známe a dokumentované známky pokročilej aterosklerózy mozgu. Počínajúce zmeny v zmysle athero CNS známe už od r. 1987 s postupným zhoršovaním . Od r. 1988 aj výrazné zhoršenie sluchu na podklade stareckých,

aterosklerotických zmien." Potvrdenie o zdravotnom stave pani F. z 02. 05. 1991 teda dokumentuje jej zdravotný stav za jej života a z časového hľadiska pred a aj v čase podpisu kúpnej zmluvy so záverom na pokročilý stav arterosklerózy mozgu. Okresný súd v tejto súvislosti opomenul skutočnosť, že znalecký posudok vypracovala znalkyňa nielen na základe už citovaných správ, ale aj na základe rozhovoru s MUDr. F. (str. 3 zápisnice zo dňa 03. 07. 2012) ako jej ošetrojúcou lekárkou , ktorá ju mala v zdravotnej starostlivosti 13 rokov a dokonale poznala jej zdravotný stav. MUDr. H. na str. 2 svojej výpovede (zápisnica zo dňa 03. 07. 2012) konštatuje, že „hluchota a zabúdanie môžu byť spôsobené (myslí sa u pani F.) len artériosklerózou,.. Rovnako tak ošetrojúca lekárka jednoznačne vo svojom potvrdení zo dňa 02. 05. 1991 konštatuje výrazné zhoršenie sluchu na podklade stareckých, sklerotických zmien. Na základe uvedených jednoznačných tvrdení lekárov, nie je tu dôvod na úvahy súdu o iných možných dôvodoch poruchy sluchu pani F.. Navrhovatelia nesúhlasia ani s tvrdením súdu o tom, že nemožno jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností mať za preukázané, že dňa 29. 09. 1989 predávajúca C. F. trpela takou duševnou poruchou, ktorá ju robila na tento právny úkon neschopnou , keď mohla mať tzv. „svetlú chvíľku". Znalkyňa MUDr. H. vo svojej výpovedi uviedla, že svetlá chvíľka je pre posúdenie schopnosti osoby trpiacej duševnou poruchou urobiť právny úkon nepodstatná. Na otázku právneho zástupcu navrhovateľa (str.3.zápisnice) MUDr. H. konštatuje, že aj keby mala osoba postihnutá touto chorobou svetlú chvíľku celý deň (myslí sa v čase podpísania zmluvy), čokoľvek by podpísala, bolo by neplatné, pretože gro je v tom ochorení mozgu. Uvedeným svedkyňa konštatovala, že ak postihnutý trpí už uvedeným ochorením, úkon, ktorý za takého stavu urobí, je neplatný a to bez ohľadu na skutočnosť, či má alebo nemá tzv. „svetlú chvíľku". Dôvodom je porucha kognitívnych funkcií posudzovanej osoby . Tzv. "svetlá chvíľka", na ktorú okresný súd v rozsudku poukazuje, nemá na schopnosť či neschopnosť osoby trpiacej arterosklerózou posúdiť následky svojho konania žiaden význam. Navrhovatelia preukazovali v konaní zdravotný stav C. F. aj ďalším dôkazom -výsluchom jej ošetrojúcej lekárky, MUDr. E. F., ktorá svojou výpoveďou jednoznačne potvrdila, že menovaná takouto chorobou trpela. Duševná porucha pani F. bola v konaní preukázaná dvoma dôkazmi, pričom súd sa týmto dôkazom v rozsudku nezaoberal. MUDr. F. vo svojej výpovedi zo dňa 28. 08. 2012 konštatuje, že arteroskleróza bola u pani F. diagnostikovaná na základe jej prejavu, pretože vtedy sa nerobili testy ako sú napr. CT vyšetrenia alebo magnetická rezonancia aMMNES testy. Je potom neodôvodnená a nezrealizovateľná námietka okresného súdu vyplývajúca z odôvodnenia rozsudku, že zdravotný stav menovanej mal byť podložený uvedenými vyšetreniami, ktorými by sa s určitosťou potvrdilo, že trpela pokročilou arterosklerózou mozgu. Ošetrojúca lekárka taktiež potvrdila, že pani F. mala predpísaný liek Lucetam, ktorý sa predpisoval na liečenie arterosklerózy mozgu. Tým súčasne potvrdila, že menovaná trpela uvedenou chorobou. V opačnom prípade by nebol dôvod pani F. takýto liek ordinovať. Pani F. nehnuteľnosť, ktorá je predmetom sporu poukázala svojim nevlastným deťom -navrhovateľom 1. a 2. a právnenému predchodcovi navrhovateľov 3.-5. závetom zo dňa 16. 06. 1981 a tiež závetom zo dňa 05. 04. 1982. Táto skutočnosť tiež dokumentuje jej zdravotný stav, keď v čase podpisu kúpnej zmluvy si pani F. nebola vedomá že nehnuteľnosť PKN 1303/1 predáva tretej osobe. Predmetná nehnuteľnosť bola prededená notárom - JUDr. Milenou Geškovou - v prospech navrhovateľov v dedičskom konaní čís. D 1567/94 D/not 878/94 zo dňa 21. 02. 2001. Zdravotnú dokumentáciu nestratili navrhovatelia, ani pani F.. Táto skutočnosť im preto nemôže byť pripísaná na ľarchu a to najmä za okolnosti, keď MUDr. H. ako znalec bola spôsobilá na základe písomných správ a informácií získaných od MUDr. F. posúdiť zdravotný stav pani F. , o čom vydala znalecký posudok.

V súvislosti s tvrdením okresného súdu, že za svojho života si pani F. uplatnila reštitučný nárok na vrátenie pozemku z dôvodu , že pozemok predala v tiesni a za nápadne výhodných podmienok , čo predpokladá platný právny úkon odvolatelia uviedli a namietli, že:

a) pani F. si nikdy neuplatnila reštitučný nárok z dôvodu , že pozemok predala v tiesni a za nápadne výhodných podmienok

b) reštitučný nárok z dôvodu, že pozemok bol predaný v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok pani F. podpísala , avšak samotný návrh sformuloval jej syn - pán Y. F., ktorý nebol právnik. Vychádzal z reštitučných dôvodov, ktoré sa obvykle v tom čase uplatňovali pre vydanie pozemkov.

Pri popisovaní okolností uzatvárania kúpnej zmluvy v konaní pred Krajským súdom Žilina navrhovatelia konštatovali, aký bol zdravotný stav nevlastnej matky navrhovateľov. Navrhovatelia v tejto súvislosti namietli aj rozpor medzi:

súdom uvádzaným konštatovaním , že reštitučný dôvod predpokladá platný právny úkon a konštatovaním, že absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva bez ďalšieho priamo zo zákona, pôsobí zásadne od počiatku a neplatný právny úkon nemožno konvalidovať ani

zhojiť. Kvalifikovaná duševná porucha v zmysle ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je vždy dôvodom pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu . Pokiaľ sa takáto skutočnosť zistí, nemôže samotné

uplatnenie nároku (v danom prípade reštitučného) byť dôvodom, aby sa absolútne neplatný právny úkon zmenil na platný. Na základe uvedeného je preto neodôvodnené tvrdenie súdu, že uplatnený reštitučný nárok na vrátenie pozemku z dôvodu, že pozemok bol predaný v tiesni a za nápadne výhodných podmienok, predpokladá platný právny úkon.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pre posudzovanie platnosti právneho úkonu je nepodstatné, či bol zo strany pani F. uplatnený reštitučný nárok na vrátenie pozemku, zdôvodnený jeho predajom v tiesni a za nápadných nevýhodných podmienok.

Rozsudok okresného súdu je aj v rozpore s dobrými mravmi, keď nezohľadnil, že nehnuteľnosť vykupovaná Stavoinvestou (právnym predchodcom odporcu I.) pre účely výstavby obytnej zóny, v Palúdzke doteraz (po dobu 20 rokov) nebola na výstavbu obytnej zástavby využitá. Odporca 1/ namiesto realizácie obytnej zástavby na nej, nehnuteľnosť z veľkej časti (o výmere vyše 4 000 m²) previedol na odporcu II. zámenou zmluvou.

Navrhovatelia napadli odvolaním rozhodnutie okresného súdu aj v tej časti a rozsahu, v ktorom uvádza, že v tomto nie je oprávnený riešiť otázku vlastníckeho práva navrhovateľov 1.-5. a teda nahrádzať rozhodnutie v náhradnom dedičskom konaní.

Návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Navrhovatelia 1.) a 2.) sa žalobným návrhom domáhali určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností: PKN parcely čí. 1303/1 o výmere 5569 m², roľa, zapísanej v PKN vložke čí. 314, k.ú. J., t.č. nehnuteľností podľa pripojeného geometrického plánu čí. 44552467-43/2011 zo dňa 28.07.2011, úradne overeného dňa 22.8.2011 pod čí. 661/11 Správou katastra Liptovský Mikuláš ako: parcela KN-C 1718/2 o výmere 55 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 1719/2 o výmere 60 m² záhrada, parcela KN-C 2012/4 o výmere 75 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/135 o výmere 443 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/136 o výmere 660 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/137 o výmere 78 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/138 o výmere 4 133 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/140 o výmere 65 m² zastavané plochy a nádvoria, každý z nich o veľkosti 1/3-tina k celku a navrhovatelia 3.) až 5.) sa domáhali určenia, že spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/3-tina k celku na nehnuteľnosti: PKN parcele čí. 1303/1 o výmere 5569 m², roľa, zapísanej v PKN vložke čí. 314, k.ú. J., t.č. nehnuteľností podľa pripojeného geometrického plánu čí. 44552467-43/2011 zo dňa 28.07.2011, úradne overeného dňa 22.8.2011 pod čí. 661/11 Správou katastra Liptovský Mikuláš v k.ú. J. ako: parcela KN-C 1718/2 o výmere 55 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 1719/2 o výmere 60 m² záhrady, parcela KN-C 2012/4 o výmere 75 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/135 o výmere 443 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/136 o výmere 660 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/137 o výmere 78 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/138 o výmere 4 133 m² zastavané plochy a nádvoria, parcela KN-C 2099/140 o výmere 65 m² zastavané plochy a nádvoria, patrí do dedičstva po nebohom A. F., nar. X.X.XXXX zomr. XX.X.XXXX naposledy bytom V. č. XX, ktorý bol ku dňu svojej smrti jeho vlastníkom.

Zo žalobného návrhu v žiadnom prípade nie je možné vyvodiť, že by sa navrhovatelia domáhali, aby okresný súd rozhodoval v náhradnom dedičskom konaní. Pokiaľ mal na mysli znenie druhej časti petitu vo vzťahu k odporcom 3-5.) úmyslom navrhovateľov bolo, aby súd určil, že:

A. F., nar. X.X.XXXX zomr. XX.X.XXXX bol ku dňu svojej smrti vlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1/3-tina k celku na citovaných nehnuteľnostiach a tento spoluvlastnícky podiel patrí do dedičstva po ňom, (aj keď táto časť petitu sa môže javiť

ako nadbytočná. Keď totiž súd skonštatuje, že Ivan Krajci bol ku dňu smrti vlastníkom nehnuteľností, stávajú sa tieto nehnuteľnosti zo zákona predmetom dedičského konania).

Pokiaľ súd nemal zrejmé, o akom návrhu má rozhodnúť, bolo potrebné tento rozpor odstrániť. Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR tiež vyplýva, že pokiaľ sa týka formulácie petitu, nemusí byť tento zo strany súdu preberaný v presnom a nezmenenom znení tak, ako bol sformulovaný v žalobnom petite.

Odporca 1/ prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi.

V bližších podrobnostiach uviedol, že okresný súd vykonal dostatok dôkazov vo veci zistenia, či neb. C. F. bola alebo nebola v čase uzavretia kúpnej zmluvy, predmetom ktorej bola nehnuteľnosť - pozemok PKN pare. č. 1303/1 o výmere 5569 m², nachádzajúci sa v kat. úz. J., v stave spôsobilom na takýto právny úkon. Navrhovateľmi predložený znalecký posudok bol vyhotovený teser 15 rokov od úmrtia posudzovanej C. F.. Znalkyňa MUDr. C. H. aj na pojednávaní potvrdila, že pri vypracovaní posudku vychádzala iba z dvoch potvrdení ošetrojúcej lekárky. Z toho druhé bolo zo dňa 04. 10. 2006,

pričom C. F. zomrela XX. XX. XXXX. Zdravotnú dokumentáciu posudzovanej nemala k dispozícii, tá sa nezachovala, posudzovanú osobne nepoznala. Ako bolo konštatované aj svedeckou výpoveďou ošetrojúcej lekárky MUDr. F., C. F. sa nepodrobila žiadnemu odbornému vyšetreniu, ktoré by potvrdilo, že trpela aterosklerózou CNS, alebo iným ochorením, ktoré by ju robilo nespôsobilou k uzavretiu kúpnej zmluvy vo veci predaja pozemku PKN pare. č. 1303/1 o výmere 5569 m² v kat. úz. J.. Svedkyňa MUDr. F. si spomína iba na skutočnosť, že neb. C. F. predpisovala Digoxin na srdce. Ďalej uviedla, že pravdepodobne jej predpisovala aj Lucetam. Na otázku zástupkyne odporcu 1./ na pojednávaní, či môže potvrdiť, že C. F. predpisovala aj liek Lucetam, ktorý ako sama povedala, bol v tom čase jediným liekom podávaným pri liečbe daného ochorenia - aterosklerózy, jednoznačne potvrdiť nemohla. S poukazom na uvedené vykonaným dokazovaním nebolo nespochybniteľné a jednoznačne preukázané, že C. F. trpela duševnou poruchou a ani že by v rozhodnej dobe uzavretia kúpnej zmluvy trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila nespôsobilou na tento právny úkon. Samotnou predávajúcou ani neskôr jej príbuznými nebolo tvrdené, že trpela duševnou poruchou.

Za zmienku stojí aj skutočnosť, že predávajúca si uplatňovala reštitučný nárok na vrátenie nehnuteľnosti z dôvodov, že kúpnu zmluvu uzavrela v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Takéto tvrdenie však predpokladá platný právny úkon. Skutočnosť, že v čase uzavretia kúpnej zmluvy predávajúca trpela duševnou poruchou bola tvrdená, a to jej príbuznými, až po jej smrti.

K tvrdeniu navrhovateľov, že rozsudok je v rozpore s dobrými mravmi, keď nezohľadnil, že nehnuteľnosť vykupovaná právnym predchodcom odporcu 1/ nebola na výstavbu obytnej zástavby využitá odporca uviedol, že mesto Liptovský Mikuláš súdu preukázalo listinnými dokladmi, že pozemok PK parcely č. 1303/1 v kat. úz. J., vlastníctvo ktorého nadobudlo v súlade s úst. § 2 ods. 5 Zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí od Československého štátu, zastúpeného Stavoinvestou Banská Bystrica, sa nachádza v území, ktoré ako v minulosti aj v zmysle platného Územného plánu mesta Liptovský Mikuláš, schváleného uznesením Mestského zastupiteľstva Liptovský Mikuláš č. 115/2010 zo dňa 16.12.2010, je určené na výstavbu. Mesto predmetný pozemok evidovalo, užívalo a správalo sa ako jeho vlastník. Podľa názoru súdnej praxe v rozpore s dobrými mravmi je taký právny úkon, ktorý nezodpovedá právnym zásadám, resp. spoločenským normám, ktoré sú všeobecne akceptované spoločnosťou. Pri posudzovaní, či právny úkon je v rozpore s dobrými mravmi, je hlavným motívom osoby robiacej právny úkon úmysel poškodiť alebo znevýhodniť povinnú osobu. Rozpor právneho úkonu s dobrými mravmi musí byť zistený súdom, ktorý vychádza z objektívnych kritérií, s prihliadnutím na všetky okolnosti daného prípadu vrátane doby, keď k právnemu úkonu došlo a na postavenie účastníkov. Takáto skutočnosť nebola navrhovateľmi ani vykonaným dokazovaním preukázaná.

Na základe vyššie uvedených skutočností odporca 1/ tvrdil, že kúpna zmluva uzavretá medzi Čs. štátom, zastúpeným Stavoinvestou a C. F. dňa 17. 10. 1989 je platným právnym úkonom. Následným vlastníkom pozemku sa stalo mesto Liptovský Mikuláš. Z uvedeného dôvodu predmetný pozemok - pôvodné parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m² roľa, zapísaný v PKN vložke č. 314, kat. úz. J. nemal byť zahrnutý do predmetu dedičstva po neb. C. F..

Odporca 2/ v podanom vyjadrení zo dňa 27. 11. 2012 odvolací súd žiadal, aby napadnutý rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil, stotožňujúc sa s jeho dôvodmi.

Ďalej uviedol, že prvostupňový súd dostatočne zistil skutkový ako aj právny stav veci. Postupoval pri hodnotení dôkazných prostriedkov správne, v súlade so zásadou hodnotenia dôkazov v zmysle § 132 OSP, podľa ktorého súd hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci." Vykonané dôkazy, t. j. dôkazy predložené navrhovateľmi v konaní vrátane znaleckého posudku MUDr. H. ako ani výsluchy svedkov a účastníkov konania dostatočne nepreukázali tvrdenia navrhovateľov o neplatnosti kúpnej zmluvy podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka a teda je zrejmé, že navrhovatelia neunesli dôkazné bremeno.

Navrhovatelia sa domnievajú, že z dôvodu duševnej poruchy, ktorou údajne trpela p. F. je možné považovať kúpnu zmluvu zo dňa 29. 09. 1989 za neplatnú. Uvedené skutočnosti však v konaní dostatočným spôsobom nepreukázali. V konaní nebolo preukázané, že by v okamihu podpisu zmluvy pani F. nevedela posúdiť následky svojho konania, ani to, že by trpela v deň podpisu kúpnej zmluvy duševnou chorobou v štádiu, ktorá by ju robila na tento úkon neschopnou. V zmysle ustálenej judikatúry „neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje spoľahlivé zistenie, že účastník úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládať" (R 4/1971), Z citovaného súdneho rozhodnutia vyplýva, že záver o neplatnosti právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je možné vyvodiť jedine v tom prípade, ak bolo v konaní spoľahlivo zistené, že účastník úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládať. Vzhľadom na

to, že v konaní sp. zn. 4C/52/2012 neboli vyššie uvedené skutočnosti spoľahlivo zistené závery súdu ohľadom posúdenia platnosti právneho úkonu sú správne.

Navrhovatelia na preukázanie svojich tvrdení ohľadom neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej v roku 1989 predložili súdu ako listinný dôkaz stručný a absolútne nedostačujúci znalecky posudok vyhotovený MUDr. H. dňa 06. 03. 2009 (teda 15 rokov po smrti pani F.), a to v rozsahu 6 strán. Znalecký posudok bol vypracovaný bez toho, aby došlo k osobnému kontaktu znalkyne s pani F., keďže pani F. už bola v tom čase niekoľko rokov po smrti, a teda bol vypracovaný bez vykonania akýchkoľvek odborných vyšetrení pani F.. Sama znalkyňa dokonca v znaleckom posudku uvádza, že nemá možnosť presnejšie zhodnotiť zdravotný stav pani F., keďže jej chýba celková zdravotná dokumentácia. Vzhľadom na uvedené nám teda nie je zrejmé, ako bolo možné v závere posudku jednoznačne konštatovať tak závažný právny záver a to, že „právny úkon, ktorý menovaná urobila, podpísanie kúpnej zmluvy, z dôvodu vážnej duševnej poruchy, je neplatný.“

Dôkazom o tom, že znalecký posudok je nedostačujúci a zmätočný sú aj rôzne dátumy uzavretia kúpnej zmluvy, vrátane nesprávneho označenia p. F.. Podľa znaleckého posudku, úlohou znalkyne je určiť, či poručiťka p. F. v čase podpísania kúpnej zmluvy zo dňa 19. 09. 1989 trpela duševnou poruchou, ktorá by robila tento právny úkon neschopnou. Následne odkazuje na výpis zo spisov - kúpnu zmluvu zo dňa 29. 09. 1989, pričom v závere konštatuje, že v čase podpísania kúpnej zmluvy zo dňa 19. 09. 1986 trpela C. F. duševnou poruchou.

Navrhovatelia o. i. namietajú tú časť rozsudku, v ktorom súd spochybnil záver znaleckého posudku MUDr. H.. Podľa navrhovateľov „súd v odôvodnení rozsudku konštatuje, že znalkyňa vychádzala vo svojom posudku len z dvoch potvrdení z 02. 05. 1991 a zo dňa 04. 10. 2006. Dôsledne sa však nezaoberal obsahom uvedených potvrdení, najmä potvrdenia z roku 1991. V ňom ošetrujúca lekárka uvádza, u pacientky sú dlhšiu dobu známe a dokumentované známky pokročilej arterosklerózy mozgu. Počínajúce zmeny v zmysle athero CNS známe už od r. 1987 s postupným zhoršovaním. Od r. 1988 aj výrazné zhoršenie sluchu na podklade stareckých, atherosklerotických zmien“. Prvostupňový súd dostatočne posúdil obidve potvrdenia, vrátane potvrdenia z roku 1991, pričom ich následne správne vyhodnotil. Potvrdenie je príliš všeobecné, časovo neurčité a nepresné a teda absolútne nedostačujúce, keďže z neho nie je možné dostatočne presne vyvodiť zdravotný stav ku dňu podpisu zmluvy. Potvrdenie bolo vyhotovené v roku 1991 (t.j. 3 roky po podpise zmluvy), pričom hovorí o zdravotnom stave ku dňu vyhotovenia tohto potvrdenia, a to dokonca len veľmi všeobecne. Lekárka v potvrdení uvádza, že počínajúce zmeny v zmysle athero CNS sú známe už od r. 1987 s postupným zhoršovaním, avšak stupeň zhoršenia v roku 1989 žiadnym spôsobom bližšie nešpecifikuje, a teda z potvrdenia nie je možné dostatočne určiť a bez ďalších pochybností zistiť, aký bol zdravotný stav pacientky v roku 1989, a už vôbec nie to, aký bol jej zdravotný stav ku dňu podpisu zmluvy, resp. či mohla posúdiť následky svojho konania.

Navrhovatelia ďalej vo svojom odôvodnení citujú výpoveď MUDr. H. ako aj potvrdenie z roku 1991 ohľadom dôvodu zhoršenia sluchu pani F., pričom uvádzajú „na základe uvedených jednoznačných tvrdení lekárov, nie je tu dôvod na úvahy súdu o iných možných dôvodoch poruchy sluchu pani F.“ Navrhovateľmi účelovo vybrané a citované vety v žiadnom prípade nie je možné považovať za „jednoznačné“ tvrdenia lekárov ohľadom možných dôvodov straty sluchu pani F.. Naviac MUDr. H. vypracovala posudok na základe dvoch lekárskeho potvrdení MUDr. F. a rozhovoru s MUDr. F., a teda máme za to, že nie je možné hovoriť o tvrdeniach viacerých lekárov, keďže zdravotný stav posudzoval výlučne jeden lekár.

Navrhovatelia sa ďalej domnievajú, že duševná porucha bola v konaní preukázaná dvoma dôkazmi, pričom okresný súd sa dôkazom - výsluchom MUDr. F. údajne vôbec nezaoberal. Dôvody na základe, ktorých navrhovatelia dospeli k takým záverom nikde neuvádzajú. Nie je celkom zrejmé, na základe čoho dospeli navrhovatelia k týmto tvrdeniam, keďže prvostupňový súd sa vo svojom odôvodnení odvoláva aj na tento vykonaný dôkaz, pričom uvádza, že zhodnotil vykonané dôkazy (medzi nimi aj svedeckú výpoveď MUDr. F.) jednotlivo, aj vo vzájomnej súvislosti, pričom zistil právny a skutkový stav uvedený v rozhodnutí. Podľa navrhovateľov „ošetrujúca lekárka taktiež potvrdila, že pani F. mala predpísaný liek Lucetam, ktorý sa predpisovala na liečenie arterosklerózy mozgu. Tým súčasne potvrdila, že menovaná trpela uvedenou chorobou. V opačnom prípade by nebol dôvod pani F. takýto liek ordinovať.“ V tejto súvislosti odporca 1/ upozornil na výhrady voči protokolácii prednesené jeho pracovníčkou na pojednávaní dňa 25. 09. 2012, „svedkyňa na otázku, či si pamätá, že pani F. predpísala Lucetam, odpovedala, že to nemôže potvrdiť a nepamätá si to, že už prešla dlhá doba.“

Okrem vyššie uvedených skutočností navrhovatelia uvádzajú, že údajne si pani F. nikdy neuplatnila reštitučný nárok z dôvodu, že pozemok predala v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, pričom dodávajú, že tento reštitučný nárok pani F. podpísala, avšak samotný návrh sformuloval údajne jej syn

pán Y. F. (navrhovateľ v 2. rade). V prípade, ak by toto tvrdenie navrhovateľov bolo pravdivé, len by potvrdzovalo skutočnosť, že kúpna zmluva je platne uzatvorená. Je zrejme, že navrhovateľ v 2. rade v čase formulácie reštitučného nároku považoval tento úkon za platný a nemal žiadne pochybnosti o vykonanom úkone. Navrhovateľ v 2. rade. ani iní príbuzní počas života (dokonca ani pri formulácii reštitučného nároku navrhovateľom v 2. rade) nenamietali neplatnosť právneho úkonu z dôvodu, že by pani F. trpela duševnou chorobou, ktorá by ju robila na tento úkon neschopnou.

Podľa navrhovateľov „kvalifikovaná duševná porucha v zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je vždy dôvodom pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Pokiaľ sa táto skutočnosť zistí, nemôže samotné uplatnenie nároku (v danom prípade reštitučného) byť dôvodom, aby sa neplatný právny úkon zmenil na platný. Na základe uvedeného je preto nedôvodné tvrdenie súdu, že uplatnený reštitučný nárok na vrátenie pozemku z dôvodu, že pozemok bol predaný v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, predpokladá právny úkon.“ V tejto časti si ale navrhovatelia zrejme nesprávne vyložili odôvodnenie (pravdepodobne tým, že opätovne vybrali časti odôvodnenia z kontextu), keďže zo žiadnej časti rozsudku nevyplýva, že by uplatnenie reštitučného nároku malo byť dôvodom na to, aby sa neplatný právny úkon zmenil na platný. V konštatovaniach súdu nie je žiaden rozpor, keďže v konaní nebolo preukázané, že by pani F. trpela takou duševnou poruchou, ktorá by ju robila neschopnou na podpis kúpnej zmluvy, a teda nebolo skonštatované, že by išlo o neplatný právny úkon. Časti odôvodnenia teda na seba logicky nadväzujú a nie je nám zrejme na základe akých úvah dospeli navrhovatelia k vyššie uvedeným úvahám.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podali včas účastníci konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu v napadnutej časti podľa § 221 ods. 1, 2 O. s. p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a to z nasledovných dôvodov:

Oboznámiac sa s dôvodmi napadnutého rozhodnutia ako aj obsahom prislúchajúceho spisového materiálu odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie okresného súdu je z dôvodu nedostatočne zisteného skutkového stavu predčasné.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovatelia svoj návrh o určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po nebohom A. F., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, naposledy bytom V. č. XX založili v podstate na tvrdení o absolútnej neplatnosti právneho úkonu (podľa ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka), predmetom ktorého bol prevod pozemku nachádzajúceho sa v kat. úz. J., zapísanom vo vložke č. 314, parc. č. 1303/1 o výmere 5569 m², za účelom plánovanej výstavby OZ Palúdzka, za kúpnu cenu 31.027,60 eur, ktorá bola splatná do 60-tich dní po účinnosti zmluvy s odôvodnením, že v čase podpísania kúpnej zmluvy zo dňa 19. 09. 1986 trpela C. F. duševnou poruchou, aterosklerózou CNS, v dnešnom ponímaní vaskulárnou demenciou, ktorá ju robila na predmetný právny úkon nespôsobilou. Na preukázanie svojich tvrdení predložili znalecký posudok znalkyne MUDr. H., v prípade ktorého okresný súd správne konštatoval, že má charakter listinného dôkazu, keďže znalec nebol ustanovený súdom podľa ust. § 127 Občianskeho súdneho poriadku. Znalkyňa pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzala z potvrdení o zdravotnom stave zo dňa 02. 05. 1991 a zo dňa 04. 10. 2006, keďže zdravotná dokumentácia predávajúcej sa nezachovala. Z vykonaného dokazovania tiež nebolo sporné, že C. F. sa nepodrobila žiadnym odborným vyšetreniam (CT mozgu, magnetická rezonancia), ktoré by s určitosťou potvrdili, či trpela pokročilou aterosklerózou mozgu, ktorá by ju robila na sporný právny úkon neschopnou. Okresný súd mal za to, že diagnóza bola stanovená ošetrojúcou lekárkou len na základe príznakov, avšak všeobecný lekár nevie stanoviť bez vyšetrenia stupeň poškodenia, ako to potvrdila vo svojej svedeckej výpovedi MUDr. H.. Navyše príznaky, ktorými trpela p. F. môžu byť dôsledkom iného ochorenia (vid'. vyššie), preto okresný súd dospel k záveru, že nemožno jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností mať za preukázané, že dňa 29. 09. 1989 predávajúca C. F. trpela takou duševnou poruchou, ktorá ju robila na sporný právny úkon neschopnou a či nemala tzv. „svetlú chvíľku“ na akú poukázala vo svojej svedeckej výpovedi MUDr. H.. Kvalita duševnej poruchy v jednotlivom prípade je vždy vecou konkrétneho objektívneho posúdenia. Neplatnosť právneho úkonu podľa ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje bezpečné zistenie o tom, že účastník právneho úkonu nedokáže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť, čo v súdenom prípade preukázané nebolo.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného odvolací súd konštatuje, že okresný súd mal v záujme objektívneho a spravodlivého rozhodnutia vo veci ešte pred vyhlásením rozsudku ustanoviť vo veci znalca podľa

ustanovenia § 127 ods. 1 O. s. p., v zmysle ktorého ak závisí rozhodnutie od posúdenia skutočností, na ktoré treba odborné znalosti, ustanoví súd po vypočutí účastníkov znalca. Súd znalca vypočuje; znalcovi môže tiež uložiť, aby posudok vypracoval písomne. Ak je ustanovených niekoľko znalcov, môžu podať spoločný posudok. Namiesto výsluchu znalca môže sa súd v odôvodnených prípadoch uspokojiť s písomným posudkom znalca. Prvostupňový súd podľa odvolacieho súdu v dôvodoch svojho rozhodnutia nedostatočne, nepresvedčivo odôvodnil prečo nepovažoval účastníkmi predložený znalecký posudok za hodnoverný a objektívny dôkaz. Konštatovanie, že diagnóza bola stanovená ošetrojúcou lekárkou len na základe príznakov je nepostačujúce. S poukazom na uvedené bude preto úlohou okresného súdu v ďalšom konaní ustanoviť vo veci znalca, ktorý z dostupných, z doposiaľ predložených dôkazov prípadne ďalších účastníkmi označených dá odpoveď na otázku, či C. F. trpela v čase podpísania sporného právneho úkonu duševnou poruchou, ktorá ju robila na predmetný právny úkon nespôsobilou. Len po takto doplnenom dokazovaní bude dávať rozhodnutie okresného súdu objektívnu odpoveď na rozhodujúcu otázku v konaní vznesenú.

Vo zvyšnej časti (v ktorej súd konanie zastavil) zostáva rozhodnutie okresného súdu nedotknuté, keďže nebolo napadnuté odvolaním.

V novom rozhodnutí okresný súd nanovo rozhodne tiež o náhrade trov tak prvostupňového ako aj odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O. s. p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.